

In den iersten: Wie den anderen bynnen onser Stat van Coevorden doot "verbeurt daarmee zijn leven en zijn lichaam is vervallen van Gods genade. Evenzo wie een ander binnen onze stad verwondt en daarbij verminkt, die verbeurt de hand waarmee de daad vericht is, want deze is vervallen van Gods genade. Evenzo wie een ander binnen onze stad verwondt, maar niet verminkt, betaalt drie pond boete. Ten aanzien van de bovenvermelde bepalingen en misdrijven zal de Drost vonnis vellen in onze naam.

Evenzo als iemand een ander slaat met stokken" of mit anderen dingen en niet en wonde, dat waer twee pont "ten behoeve van onze bovenvermelde stad". Item off yemand den anderen sloege mit vuysten of een mes trekt of wie er mee dreigt, dan moet hij een pond betalen aan de stad. Evenzo als iemand binnen onze stad onrust veroorzaakt door wapenrumoer", die breke vijff pont der Statt. Item wie scheldewoird hadde, breke een pont der Statt. "Verder moeten de schepenen de waakplicht regelen volgens de voorschriften in overleg met de Drost, evenals de boeten bij overtreding, maar de boeten zullen voor de stad zijn. Evenzo zullen de schepenen het gewicht van het brood bepalen en de maat van het bier in overleg met de Drost

Bisschoppelijk zegel aan de stadsbrief 31-12-1407.

en die boeten" sullen wezen ter Statt behoeff. Evenzo als de burgers moeten werken in 't algemeen belang, maar zij blijven in gebreke, dan zal de stad de boeten vaststellen en innen. Evenzo als de schepenen iemand dagvaarden in overleg met de Drost, als hij dan in gebreke blijft te verschijnen, dan zal de stad hem berechten.

En als ver volgens de schepenen enige zaak laten slepen en niet berechten binnen acht dagen, nadat de Drost hen

daartoe heeft aangespoord, dan zal onze Drost vonnis vellen".

Ende want wij Frederik Biscop to Utrecht vors aengesien hebben en aensien menigen truwen dienst den eens onse lieve getruwen borgers ende ondersaten bynnen onser Stat Coevorden gedaen hebben "en zo God het wil ook in de toekomst zullen doen" ende mede aensien swaren last ende arbeit den onse borgers ende ondersaten van Coevorden furscr. hebben "om de wegen

naar onze stad aan te leggen". So hebben wij voer ons "en voor de bisschoppen van Utrecht, die na ons zullen komen" dese voerscr. punten voer een recht ende voer hoer privilegyen ende vrijheit der selver "aan onze stad

Coevorden gegeven en wij bevestigen en bekrachtigen dat deze artikelen ten eeuwigen dage vast en onverbrekelyk zullen zijn. En als onze burgers van Coevorden enige andere oude privileges of vrijheden van ons en van ons bisdom zouden hebben gekregen, die niet in deze brief vermeld staan, dan verklaren wij, dat die met deze oorkonde niet aangetast zullen zijn, doch bevestigen in tegendeel dat ze volkomen van kracht zullen blijven voor altijd zonder bedrog. En ten bewijze daarvan hebben wij" voer eens ende voer onse bisschoppen tot Utrecht "ons zegel laten bevestigen met onze waarachtige toestemming".

"Gegeven te Vollenhove (waar de bisschop hof hield), waar aanwezig en tegenwoordig waren" onse vrienden ende lieve getruwen van onse raden die eerbare heer Willem van Renen, "proost van onze kerk te Embric", onse vicaris her Godert, "deken van onze kerk Sint Johan te Utrecht",

Rutger van Doerinc, "onze hofmeester". Johan van Buchorst, "onze drost van ons land van Coevorden en Drenthe". Steven van Roir, "onze opperceremoniemeester". Herman Stail Coenman van Turbach. Ghijsbert van Loe, "onze opperkok". Wilhelmus van Wije, "onze secretaris en voldoende andere vooraanstaande lieden".

De oorkonde handelt over misdrijven ter berechting door de drost en overtredingen ter berechting door de schepenen (het stadsbestuur). De straffen liegen er niet om en de boetes ook niet- het pond (zilver) was verdeeld in 20 schellingen en een schelling was weer 12 penningen waard (tot voor kort nog het Engelse muntsysteem!). Verder worden in de oorkonde de eigen bestuurs

Bedrijvigheid in de stad. De stadspoort, gravure uit ca. 1400.

rechten van de schepenen geregeld voor wat betreft de wacht, bepalingen ten aanzien van de voornaamste levensmiddelen brood en bier en de verplichte arbeid in 't algemeen zoals aanleg en onderhoud van de wegen. De privileges (voorrechten) zelf recht te spreken en boeten op te leggen en eigen bestuursmaatregelen te nemen, gaven de gemeenschap de status van een stad.

Stadsrechten dus!